

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

26 päivänä lokakuuta 2023 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Talous- ja rahapolitiikka – Euroopan unionin rahoitusalan valvonta –
Direktiivi 2013/36/EU – Asetus (EU) N:o 575/2013 – Rahoituslaitos – Käsite – Yritys, jonka
toimintana on omistussuhteiden hankinta

Yhdistetyissä asioissa C-207/22, C-267/22 ja C-290/22,

joissa on kyse kolmesta SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, joista kaksi Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (veroasioita käsittelevä välimiesoikeus (hallinnollinen välimiesmenettelykeskus), Portugali) (C-207/22 ja C-267/22) on esittänyt 24.2. ja 12.4.2022 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 17.3. ja 20.4.2022, ja joista yhden Supremo Tribunal Administrativo (ylin hallintotuomioistuin, Portugali) (C-290/22) on esittänyt 23.3.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 3.5.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Lineas – Concessões de Transportes SGPS SA (C-207/22),

Global Roads Investimentos SGPS Lda (C-267/22) ja

NOS-SGPS SA (C-290/22)

vastaan

Autoridade Tributária e Aduaneira,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev, varapresidentti L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. G. Xuereb, A. Kumin ja I. Ziemele,

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Carrasco Marco,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 19.4.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

- Lineas – Concessões de Transportes SGPS SA, Global Roads Investimentos SGPS Lda ja NOS-SGPS SA, edustajanaan A. Fernandes de Oliveira, advogado,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään P. Barros da Costa, H. Gomes Magno ja A. Rodrigues,
- Euroopan komissio, asiamiehinään I. Melo Sampaio, A. Nijenhuis, L. Santiago de Albuquerque ja D. Triantafyllou,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.6.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskevat oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU (EUVL 2013, L 176, s. 338) 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohdan sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 (EUVL 2013, L 176, s. 1) 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan tulkintaa.
- 2 Nämä pyynnot on esitetty asioissa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä Lineas – Concessões de Transportes SGPS SA, Global Roads Investimentos SGPS Lda ja NOS-SGPS SA ja toisaalta Autoridade Tributária e Aduaneira (vero- ja tulliviranomainen, Portugali) ja joissa on kyse luottotoimista kannettavasta leimaverosta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2002/87/EY

- 3 Finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta 16.12.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY (EUVL 2003, L 35, s. 1) 2 artiklan 15 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

- 15) ’rahoitusalan sekaholdingyhtiöllä’ emoyritystä, joka on muu kuin säännelty yritys ja joka yhdessä tytäryhtiöidensä, joista vähintään yksi on sellainen säännelty yritys, jonka pääkonttori on yhteisössä, ja muiden yritysten kanssa muodostaa finanssiryhmittymän”.

Direktiivi 2013/36

4 Direktiivin 2013/36 johdanto-osan 5 ja 20 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(5) Tämän direktiivin tulisi olla olennainen väline sisämarkkinoiden toteuttamisen kannalta sekä luottolaitosten sijoittautumisvapauden että finanssipalvelujen tarjoamisen vapauden näkökulmasta.

– –

(20) On asianmukaista ulottaa vastavuoroinen tunnustaminen koskemaan kyseisiä toimia, kun niitä harjoittavat rahoituslaitokset, jotka ovat luottolaitosten tytäryrityksiä, edellyttäen, että tällaiset tytäryritykset kuuluvat emoyritystensä konsolidoidun valvonnan piiriin ja täyttävät tietyt tiukat edellytykset.”

5 Kyseisen direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat:

- a) oikeutta harjoittaa toimintaa luottolaitoksina ja sijoituspalveluyrityksinä, jäljempänä yhteisesti laitokset;
- b) valvontavaltuuksia ja -välineitä toimivaltaisten viranomaisten harjoittamaa laitosten vakavaraisuusvalvontaa varten;
- c) toimivaltaisten viranomaisten harjoittamaa laitosten vakavaraisuusvalvontaa asetuksessa (EU) N:o 575/2013 vahvistettujen sääntöjen mukaisesti;
- d) toimivaltaisia viranomaisia koskevia julkistamisvaatimuksia laitosten vakavaraisuuden sääntelyn ja valvonnan alalla.”

6 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Tämän direktiivin soveltamiseksi tarkoitetaan:

– –

22) ’rahoituslaitoksella’ asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa määriteltyä rahoituslaitosta”.

7 Saman direktiivin 5 artiklassa täsmennetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltioissa on enemmän kuin yksi luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja rahoituslaitosten vakavaraisuutta valvova toimivaltainen viranomainen, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet järjestääkseen näiden viranomaisten välisen koordinoinnin.”

8 Direktiivin 2013/36 34 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että toisen jäsenvaltion rahoituslaitos saa harjoittaa liitteessä I lueteltuja toimia niiden alueella – joko perustamalla sivuliikkeen tai tarjoamalla palveluja taikka luottolaitoksen tytäryrityksen tai kahden tai useamman luottolaitoksen yhteisesti omistaman tytäryrityksen välityksellä, jonka perustamisasiakirjan ja yhtiöjärjestyksen mukaan tällaisen toiminnan harjoittaminen on hyväksytty ja joka täyttää seuraavat edellytykset:

- a) emoyritys tai -yritykset ovat saaneet luottolaitostoimilupansa siinä jäsenvaltiossa, jonka lakia sovelletaan rahoituslaitokseen;
- b) kyseessä olevaa liiketoimintaa harjoitetaan tosiasiallisesti saman jäsenvaltion alueella;
- c) emoyrityksellä tai -yrityksillä on vähintään 90 prosenttia rahoituslaitoksen osuuksien tai osakkeiden tuottamasta äänioikeudesta;
- d) emoyritys tai -yritykset pystyvät osoittamaan toimivaltaisia viranomaisia tyydyttävällä tavalla, että rahoituslaitosta hoidetaan vakaasti, sekä esittämään asianomaisen kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten suostumuksella ilmoituksen, että ne takaavat yhteisvastuullisesti rahoituslaitoksen velvoitteet;
- e) rahoituslaitos kuuluu erityisesti kyseessä olevan toiminnan osalta tosiasiallisesti emoyrityksen tai kunkin emoyrityksen konsolidoidun valvonnan piiriin – –

Kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava, että ensimmäisessä alakohdassa säädetyt edellytykset on täytetty, sekä annettava siitä rahoituslaitokselle todistus – –

2. Jos 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu rahoituslaitos ei enää täytä jotakin asetetuista edellytyksistä, kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava siitä vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, ja mainitun rahoituslaitoksen vastaanottavassa jäsenvaltiossa harjoittamaan toimintaan sovelletaan vastaanottavan jäsenvaltion oikeutta.

3. Edellä olevia 1 ja 2 kohtaa on sovellettava 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen rahoituslaitosten tytäryrityksiin.”

9 Kyseisen direktiivin 117 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Toimivaltaisten viranomaisten on toimittava läheisessä yhteistyössä. Niiden on annettava toisilleen tiedot, jotka ovat olennaisia tai merkityksellisiä muiden viranomaisten tämän direktiivin ja asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisten valvontatehtävien hoitamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava pyynnöstä kaikki merkitykselliset tiedot ja oma-aloitteisesti kaikki olennaisen tärkeät tiedot.

– –

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja tietoja on pidettävä olennaisen tärkeinä, jos ne voivat merkittävästi vaikuttaa laitoksen tai rahoituslaitoksen rahoitusaseman vakauden arviointiin toisessa jäsenvaltiossa.

– –”

- 10 Mainitun direktiivin 118 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Kun jonkin jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset haluavat tätä direktiiviä ja asetusta (EU) N:o 575/2013 soveltaessaan määrätyissä tapauksissa tarkastaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaa laitosta, rahoitusalan holdingyhtiötä, rahoitusalan sekaholdingyhtiötä, rahoituslaitosta, oheispalveluja tarjoavaa yritystä, monialan holdingyhtiötä – – koskevat tiedot, niiden on pyydettävä kyseisen toisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia suorittamaan tämä tarkastus. – –”

- 11 Saman direktiivin liite I sisältää luettelon vastavuoroisesti tunnustettavista toimista.

Asetus N:o 575/2013

- 12 Asetuksen N:o 575/2013 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”– – Yhteisessä sääntökirjassa varmistetaan vankka ja yhdenmukainen sääntelykehys, jolla helpotetaan sisämarkkinoiden toimintaa ja ehkäistään sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttöä.
– –”

- 13 Kyseisen asetuksen 1 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Tässä asetuksessa vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt yleisistä vakavaraisuusvaatimuksista, jotka direktiivin 2013/36/EU nojalla valvottavien laitosten on täytettävä seuraavien seikkojen osalta:

- a) omien varojen vaatimukset, jotka liittyvät luottoriskin, markkinariskin, operatiivisen riskin ja toimitusriskin täysin kvantifioitaviin, yhdenmukaisiin ja standardoituihin osatekijöihin;
- b) vaatimukset, joilla rajoitetaan suuria asiakasriskejä;
- c) 460 artiklassa tarkoitetun delegoidun säädöksen tultua voimaan maksuvalmiusvaatimukset, jotka liittyvät likviditeettiriskin täysin kvantifioitaviin, yhdenmukaisiin ja standardoituihin osatekijöihin;
- d) a, b ja c alakohtaan ja velkaantumiseen liittyvät raportointivaatimukset;
- e) julkistamisvaatimukset.

– –”

- 14 Mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdan 3, 20, 21, 26 ja 27 alakohdassa täsmennetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

- 3) ’laitoksella’ luottolaitosta tai sijoituspalveluyritystä;

– –

20) 'rahoitusalan holdingyhtiöllä' rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat yksinomaan tai pääasiallisesti laitoksia tai rahoituslaitoksia, jolloin vähintään yhden tällaisista tytäryrityksistä on oltava laitos, ja joka ei ole rahoitusalan sekaholdingyhtiö;

21) 'rahoitusalan sekaholdingyhtiöllä' direktiivin 2002/87/EY 2 artiklan 15 [ala]kohdassa määriteltyä rahoitusalan sekaholdingyhtiötä;

– –

26) 'rahoituslaitoksella' yritystä, joka ei ole laitos ja jonka pääasiallisena toimintana on hankkia omistuosuuksia tai harjoittaa yhtä tai useampaa direktiivin 2013/36/EU liitteessä I olevassa 2–12 ja 15 kohdassa lueteltua toimintaa, mukaan lukien – – rahoitusalan holdingyhtiöt, rahoitusalan sekaholdingyhtiöt ja maksulaitokset sekä omaisuudenhoitoyhtiöt mutta poislukien vakuutusholdingyhtiöt ja – – sekavakuutushallintayhtiöt;

27) 'finanssialan yhteisöllä' mitä tahansa seuraavista:

- a) laitosta;
- b) rahoituslaitosta;

– –

d) vakuutusyritystä;

– –”

15 Saman asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Laitoksen, jonka edellytetään noudattavan 1 jaksossa tarkoitettuja vaatimuksia konsolidoidun asemansa perusteella, on konsolidoitava kokonaan kaikki laitokset ja rahoituslaitokset, jotka ovat sen tytäryrityksiä tai tarvittaessa saman emoyrityksenä toimivan rahoitusalan holdingyhtiön tai emoyrityksenä toimivan rahoitusalan sekaholdingyhtiön tytäryrityksiä. – –”

16 Asetuksen N:o 575/2013 36 artiklan 1 kohdan g, h, i ja k alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Laitosten on vähennettävä ydinpääoman (CET1) eristä

– –

g) suorat, välilliset ja synteettiset omistuosuudet finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla toimivaltaisen viranomaisen mielestä pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja;

h) niiden suorien, välillisten ja synteettisten omistuosuuksien sovellettava määrä, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä;

i) niiden suorien, välillisten ja synteettisten omistuosuuksien sovellettava määrä, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä;

– –

- k) vastuiden määrä, joka liittyy seuraaviin eriin, joihin voidaan soveltaa 1 250 prosentin riskipainoa, jos laitos 1 250 prosentin riskipainon soveltamisen sijasta vähentää kyseisen vastuuerän ydinpääoman (CET1) erien määrästä:
- i) finanssialan ulkopuoliset huomattavat omistusosuudet;

– –”

- 17 Kyseisen asetuksen 56 artiklan c ja d alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Laitosten on vähennettävä ensisijaisen lisäpääoman (AT1) eristä

– –

- c) – – sovellettava määrä suoria, välillisiä ja synteettisiä omistusosuuksia finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole huomattavaa sijoitusta näissä yhteisöissä;
- d) laitoksen suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella on huomattava sijoitus näissä yhteisöissä, lukuun ottamatta kuitenkin merkintäsitoumuksia koskevia positioita, joita pidetään enintään viisi työpäivää”.

- 18 Mainitun asetuksen 66 artiklan b–d alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Toissijaisen pääoman (T2) eristä on vähennettävä seuraavat:

– –

- b) suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista, kun laitoksella on näiden yhteisöjen kanssa keskinäiset ristiinomistukset, joilla toimivaltaisen viranomaisen mielestä pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja;
- c) – – sovellettava määrä suoria, välillisiä ja synteettisiä omistusosuuksia finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä;
- d) laitoksen suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä, lukuun ottamatta kuitenkin merkintäsitoumuksia koskevia positioita, joita pidetään enintään viisi työpäivää”.

- 19 Saman asetuksen 89 artiklan 1–3 kohdan sanamuoto on seuraava:

”1. Alla olevan 3 kohdan säännöksiä sovelletaan huomattavaan omistusosuuteen, jonka määrä on yli 15 prosenttia laitoksen hyväksyttävästä pääomasta ja joka on yrityksessä, joka ei kuulu seuraaviin:

- a) finanssialan yhteisö;

- b) yritys, joka ei ole finanssialan yhteisö ja jonka harjoittamaa toimintaa toimivaltainen viranomaisen pitää jonakin seuraavista:
- i) pankkitoiminnan suorana jatkeena
 - ii) pankkitoiminnan oheistoimintana,
 - iii) esinevuokraus- ja myyntilaskurahoitustoimintana, sijoitusrahastojen hoitona, tietojenkäsittelypalvelujen hoitona tai muuna vastaavana liiketoimintana.
2. Niiden huomattavien omistusosuuksien kokonaismäärään, jotka laitoksella on muissa kuin 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuissa yrityksissä ja jotka ovat yli 60 prosenttia sen hyväksyttävästä pääomasta, sovelletaan 3 kohdan säännöksiä.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava a ja b alakohdan vaatimuksia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin laitosten huomattaviin omistusosuuksiin:
- a) laskettaessa pääomavaatimusta kolmannen osan mukaisesti laitosten on sovellettava 1 250 prosentin riskipainoa suurempaan seuraavista:
- i) sellaisten 1 kohdassa tarkoitettujen huomattavien omistusosuuksien määrään, joka on yli 15 prosenttia hyväksyttävästä pääomasta;
 - ii) sellaisten 2 kohdassa tarkoitettujen huomattavien omistusosuuksien kokonaismäärään, joka on yli 60 prosenttia laitoksen hyväksyttävästä pääomasta;
- b) toimivaltaisten viranomaisten on kiellettävä laitoksia pitämästä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja huomattavia omistusosuuksia, joiden määrä ylittää mainituissa kohdissa säädetty prosenttiosuudet hyväksyttävästä pääomasta.

Toimivaltaisten viranomaisten on julkistettava a tai b alakohdan mukainen valintansa.”

- 20 Asetuksen N:o 575/2013 90 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Laitokset voivat sen sijaan, että ne soveltavat 89 artiklan 1 ja 2 kohdassa määritetyt raja-arvot ylittäviin määriin 1 250 prosentin riskipainoa, vähentää kyseiset määrät ydinpääoman (CET1) eristä 36 artiklan 1 kohdan k alakohdan mukaisesti.”

Asetus (EU) 2019/876

- 21 Asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 20.5.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/876 (EUVL 2019, L 150, s. 1) 1 artiklan 2 alakohdan a alakohdan iii alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Muutetaan 4 artikla seuraavasti:

- a) muutetaan 1 kohta seuraavasti:

— —

- iii) korvataan 26 alakohta seuraavasti:

'26) 'rahoituslaitoksella' yritystä, joka ei ole laitos eikä pelkkä teollinen holdingyhtiö ja jonka pääasiallisena toimintana on hankkia omistusosuuksia tai harjoittaa yhtä tai useampaa direktiivin 2013/36/EU liitteessä I olevissa 2–12 ja 15 kohdassa lueteltua toimintaa, mukaan lukien rahoitusalan holdingyhtiöt, rahoitusalan sekaholdingyhtiöt sekä – – maksulaitokset sekä omaisuudenhoitoyhtiöt mutta poislukien – – vakuutushallintayhtiöt (vakuutusholdingyhtiöt) ja – – sekavakuutushallintayhtiöt”

22 Asetuksen 2019/876 3 artiklan 3 kohdan b alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Tämän asetuksen 1 artiklan seuraavia alakohtia sovelletaan 27 päivästä kesäkuuta 2019:

– –

b) 2 alakohta, joka sisältää määritelmät, paitsi jos ne liittyvät yksinomaan säännöksiin, joita sovelletaan tämän artiklan mukaisesti muusta päivästä tämän artiklan mukaisesti, missä tapauksessa niitä sovelletaan tällaisesta muusta päivästä”.

Portugalin oikeus

23 Leimaverolain (Código do Imposto do Selo) 7 §:n 1 momentin e kohdassa säädetään seuraavaa:

”Verosta vapautetaan myös

– –

e) perityt korot ja palkkiot, annetut vakuudet ja sellaisen luoton käyttäminen, jota luottolaitokset, rahoitusyhtiöt ja rahoituslaitokset myöntävät – – yhtiöille ja laitoksille, joiden yhtiömuoto ja toimiala vastaavat yhteisön lainsäädännössä määriteltyjä luottolaitosten, rahoitusyhtiöiden ja rahoituslaitosten tyyppejä, kun niiden kotipaikka on unionin jäsenvaltiossa tai muussa valtiossa – –”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-207/22

24 Lineas – Concessões de Transportes SGPS on Portugaliin sijoittautunut holdingyhtiö, jonka toimialana on muista yhtiöistä omistettujen osuuksien hallinnointi. Sillä on omistusosuuksia liikenneinfrastruktuuria hallinnoivissa yhtiöissä.

25 Kyseinen holdingyhtiö on toiminnassaan hankkinut rahoitusta luottolaitoksilta. Luottolaitokset maksoivat leimaveron luottotoimista ja siirsivät tämän leimaveron mainitun holdingyhtiön maksettavaksi.

26 Viimeksi mainittu holdingyhtiö riitautti mainitun leimaveron maksamisen ja teki verotuksen uudelleen toimittamista koskevan hakemuksen huhtikuun 2015 ja tammikuun 2016 välisen ajanjakson osalta sekä oikaisuvaatimuksen kesäkuun 2017 ja joulukuun 2017 välisen ajanjakson osalta.

- 27 Kyseinen hakemus ja oikaisuvaatimus hylättiin veroviranomaisen päätöksillä, minkä jälkeen Lineas – Concessões de Transportes SGPS teki näistä päätöksistä hierarkkiset valitukset, jotka hylättiin 17.7.2020 annetuilla määräyksillä.
- 28 Yhtiö toimitti 21.10.2020 Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD:lle (hallinnollinen välimiesmenettelykeskus, Portugali) pyynnön välimiesoikeuden perustamisesta ja teki välimiesmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen kyseisten määräysten kumoamiseksi.
- 29 Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (veroasioita käsittelevä välimiesoikeus (hallinnollinen välimiesmenettelykeskus), Portugali), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuvin asiassa C-207/22, toteaa Portugalin lainsäädännöstä ilmenevän, että luottotoimista kannettavaa leimaveroa ei sovelleta Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettuihin rahoituslaitoksiin.
- 30 Kansallisessa oikeuskäytännössä on kuitenkin eroja rahoituslaitoksen käsitteen tulkinnassa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tässä yhteydessä, että on tarpeen määrittää, sovelletaanko tätä käsitettä kaikkiin holdingyhtiöihin, jotka eivät toimi vakuutuslalla, vai tarkoitetaanko sillä ainoastaan holdingyhtiöitä, jotka omistavat osuuksia yhtiöistä, jotka kuuluvat pankkitoiminnan valvonnan ja vakavaraisuusvaatimusten piiriin.
- 31 Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Voidaanko [direktiivissä 2013/36] ja [asetuksessa N:o 575/2013] tarkoitettuna rahoituslaitoksena pitää holdingyhtiötä (sociedades gestora de participações sociais (SGPS)), jonka ainoana toimialana on hallinnoida muista yrityksistä omistettuja osuuksia taloudellisen toiminnan välillisessä harjoittamismuodossa ja joka tässä yhteydessä hankkii pitkäaikaiseen omistukseensa kyseiset osuudet, jotka muodostavat yleensä vähintään 10 prosenttia omistettujen yhtiöiden pääomasta, kun näiden yhtiöiden toiminta liittyy liikenneinfrastruktuurien hallintoihin, mukaan lukien teiden ja/tai moottoriteiden suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon?”

Asia C-267/22

- 32 Global Roads Investimentos SGPS on Portugaliin sijoittautunut holdingyhtiö.
- 33 Kyseinen holdingyhtiö on toiminnassaan hankkinut rahoitusta luottolaitoksilta. Luottolaitokset maksoivat leimaveroa luottotoimista ja siirsivät tämän leimaveron mainitun holdingyhtiön maksettavaksi.
- 34 Sama holdingyhtiö teki 28.12.2018 leimaveron uudelleen toimittamista koskevan hakemuksen.
- 35 Veroviranomainen hylkäsi hakemuksen 21.11.2019 tekemällään päätöksellä. Global Roads Investimentos SGPS teki tästä päätöksestä hierarkkisen valituksen, joka hylättiin 5.8.2021 annettulla määräyksellä.
- 36 Yhtiö toimitti 20.01.2022 Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD:lle pyynnön välimiesoikeuden perustamisesta ja teki välimiesmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen kyseisen määräyksen kumoamiseksi.

- 37 Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin asiassa C-267/22, katsoo tämän tuomion 29 ja 30 kohdassa mainitusta syystä pääasian ratkaisun riippuvan siitä, voidaanko yhtiöosuuksien hallinnointiyhtiötä (SGPS) eli holdingyhtiötä pitää direktiivissä 2013/36 ja asetuksessa N:o 575/2013 tarkoitettuna ”rahoituslaitoksena”.
- 38 Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:
- ”Kuuluuko [direktiivin 2013/36] 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohdassa ja [asetuksen N:o 575/2013] 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa tarkoitetun rahoituslaitoksen käsitteen piiriin yhtiöosuuksien hallinnointiyhtiö (sociedade gestora de participações sociais (SGPS)), jonka kotipaikka on Portugalissa, – – jonka ainoana toimialana on hallinnoida muista yhtiöistä omistettuja osuuksia taloudellisen toiminnan välillisenä harjoittamismuotona ja joka tässä yhteydessä hankkii pitkäaikaiseen omistukseensa kyseiset osuudet, jotka muodostavat yleensä vähintään 10 prosenttia omistettujen yhtiöiden pääomasta, kun nämä yhtiöt eivät toimi vakuutus- tai rahoitusalailla?”

Asia C-290/22

- 39 NOS-SGPS on Portugaliin sijoittautunut holdingyhtiö.
- 40 Kyseinen holdingyhtiö on toiminnassaan hankkinut rahoitusta luottolaitoksilta. Luottolaitokset maksoivat leimaveroa luottotoimista ja siirsivät tämän leimaveron mainitun holdingyhtiön maksettavaksi.
- 41 Viimeksi mainittu holdingyhtiö riitautti mainitun leimaveron maksamisen ja teki 22.1.2019 verotuksen uudelleen toimittamista koskevan hakemuksen tammikuun 2015 ja lokakuun 2016 välisen ajanjakson osalta sekä 23.1.2019 oikaisuvaatimuksen maaliskuun 2017 ja lokakuun 2018 välisen ajanjakson osalta.
- 42 Veroviranomainen hylkäsi kyseisen hakemuksen ja oikaisuvaatimuksen 27.9.2019 tekemällään päätöksellä.
- 43 NOS-SGPS teki hakemuksen välimiesmenettelyn aloittamiseksi Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD:lle, joka hylkäsi sen vaatimukset 6.1.2021 tekemällään päätöksellä.
- 44 Kyseinen holdingyhtiö katsoi, että tämä välimiesoikeuden päätös on ristiriidassa samaa perustavanlaatuista oikeuskysymystä koskevan välimiesoikeuden lopullisen päätöksen kanssa, mistä syystä se teki oikeuskäytännön yhtenäistämiseksi valituksen Supremo Tribunal Administrativo (ylin hallintotuomioistuin, Portugali), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin asiassa C-290/22.
- 45 Kyseinen tuomioistuin toteaa, että pääasioissa kyseessä olevan kaltaisista luottotoimista kannettavan leimaveron vapautusta rajatessaan Portugalin lainsäätäjä päätti viitata nimenomaisesti ”yhteisön lainsäädännössä” tarkoitetun rahoituslaitoksen tyyppiin ja yhtiömuotoon.

- 46 Supremo Tribunal Administrativo on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittänyt unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Kuuluuko [direktiivin 2013/36] 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohdassa ja [asetuksen N:o 575/2013] 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa tarkoitetun rahoituslaitoksen käsitteen piiriin holdingyhtiö (sociedade gestora de participações sociais (SGPS)), jonka kotipaikka on Portugalissa – – sekä jonka ainoana toimialana on hallinnoida muista yhtiöistä omistettuja osuuksia, kun nämä yhtiöt eivät toimi vakuutuslalla?”

Unionin tuomioistuimen toimivalta

- 47 Ennakkoratkaisupyyntöistä ilmenee, että pääasioissa on kyse sellaisen kansallisen verosäännösten soveltamisesta, joka ei kuulu direktiivin 2013/36 eikä asetuksen N:o 575/2013 soveltamisalaan.
- 48 SEUT 267 artiklan mukaisesti unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu perussopimusten sekä Euroopan unionin toimielinten antamien säädösten tulkinnasta. Tässä artikkelissa perustetun unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön yhteydessä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Näin ollen on niin, että silloin, kun kansallisten tuomioistuinten esittämät ennakkoratkaisukysymykset koskevat unionin oikeuteen kuuluvien oikeussääntöjen tulkintaa, unionin tuomioistuimen on lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 30.1.2020, I.G.I., C-394/18, EU:C:2020:56, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Unionin tuomioistuin on tämän oikeuskäytännön nojalla useaan otteeseen katsonut, että sillä on toimivalta ratkaista unionin oikeuteen kuuluvia oikeussääntöjä koskevia ennakkoratkaisupyyntöjä sellaisissa tapauksissa, joissa pääasian tosiseikat jäävät unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle mutta joissa unionin oikeussäännöt on tehty sovellettaviksi kansallisella lainsäädännöllä, jossa noudatetaan unionin oikeudessa annettuja ratkaisuja unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle jäävien tilanteiden ratkaisemiseksi (tuomio 19.10.2017, Europamur Alimentación, C-295/16, EU:C:2017:782, 29 kohta ja tuomio 30.1.2020, I.G.I., C-394/18, EU:C:2020:56, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet ovat täsmentäneet, että pääasioissa kyseessä olevassa Portugalin säännöstössä rajataan verovapautuksen, johon pääasioiden kantajat ja valittaja vetoavat, soveltaminen ainoastaan ”rahoituslaitoksiin” ja että kyseinen käsite määrittellään kyseisessä säännöstössä viittaamalla suoraan ja ehdottomasti unionin oikeuteen.
- 51 Tästä seuraa, että unionin tuomioistuin on toimivaltainen vastaamaan esitettyihin kysymyksiin.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 52 Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat ennakkoratkaisukysymyksillään, jotka on tutkittava yhdessä, pääasiallisesti, onko direktiivin 2013/36 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohtaa ja asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohtaa tulkittava siten, että yritys, jonka toimintana on omistusosuuksien hankinta yhtiöistä, jotka eivät toimi rahoituslalla, kuuluu kyseisessä direktiivissä ja kyseisessä asetuksessa tarkoitetun rahoituslaitoksen käsitteen alaan.

- 53 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäinen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, jossa ei ole nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen merkityksen ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti ottamalla huomioon paitsi säännöksen sanamuoto myös sen asiayhteys ja kyseessä olevalla säännöstöllä tavoiteltu päämäärä (ks. vastaavasti tuomio 30.3.2023 M. Ya. M. (Toisen perillisen luopuminen perinnöstä), C-651/21, EU:C:2023:277, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 54 Ensinnäkin direktiivin 2013/36 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohdan sanamuodosta on huomattava siinä todettavan, että kyseisessä direktiivissä ”rahoituslaitoksella” tarkoitetaan asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa määriteltyä rahoituslaitosta.
- 55 Kyseisen asetuksen 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa, luettuna yhdessä sen 4 artiklan 1 kohdan 3 alakohdan kanssa, säädetään, että kyseisessä asetuksessa ”rahoituslaitoksella” tarkoitetaan yritystä, joka ei ole luottolaitos tai sijoituspalveluyritys ja jonka pääasiallisena toimintana on hankkia omistussuosuuksia tai harjoittaa yhtä tai useampaa direktiivin 2013/36 liitteessä I olevissa 2–12 ja 15 kohdassa tarkoitettua toimintaa, mukaan lukien rahoitusalan holdingyhtiöt, rahoitusalan sekaholdingyhtiöt ja maksulaitokset sekä omaisuudenhoitoyhtiöt. Kyseisen 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa jätetään sitä vastoin ”rahoituslaitoksen” käsitteen ulkopuolelle vakuutusholdingyhtiöt ja sekavakuutus hallintayhtiöt.
- 56 Kyseisessä säännöksessä mainitaan siten yleisesti, että yritykset, joiden pääasiallisena toimintana on omistussuosuuksien hankinta, kuuluvat kyseisessä asetuksessa tarkoitettun rahoituslaitoksen käsitteen alaan, ja siinä jätetään, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioiden kannalta merkityksellisinä ajankohtina, tämän käsitteen ulkopuolelle ainoastaan luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja tietyt vakuutusalan holdingyhtiöt.
- 57 Tältä osin on täsmennettävä, että vaikka asetuksen 2019/876 1 artiklan 2 alakohdan a alakohdan iii alakohdassa säädetään asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan uudesta sanamuodosta, jossa jätetään kyseisessä asetuksessa tarkoitettun rahoituslaitoksen käsitteen ulkopuolelle myös pelkät teolliset holdingyhtiöt, asiassa C-290/22 esitetystä ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, ettei tätä uutta sanamuotoa voida ajallisesti soveltaa pääasioissa.
- 58 Lisäksi on niin, että vaikka asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan sanamuoto koskee yrityksiä, joiden pääasiallisena toimintana on harjoittaa yhtä tai useampaa direktiivin 2013/36 liitteessä I olevissa 2–12 ja 15 kohdassa tarkoitettua rahoitusalan toimintaa, rinnastuskonjunktion ”tai” käyttö osoittaa, ettei unionin lainsäätäjän tarkoituksena ole ollut tehdä yhden tai useamman tällaisen toiminnan suorasta harjoittamisesta kriteeriä asetuksessa N:o 575/2013 tarkoitettun rahoituslaitoksen käsitteen määritelmälle.
- 59 On kuitenkin myös korostettava, että asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan sanamuodosta ilmenee, että rahoitusalan holdingyhtiöitä ja rahoitusalan sekaholdingyhtiöitä on pidettävä kyseisessä asetuksessa tarkoitettuina ”rahoituslaitoksina”.
- 60 Yhtäältä mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdassa säädetään, että asetuksessa ”rahoitusalan holdingyhtiöllä” tarkoitetaan rahoituslaitosta, joka ei ole rahoitusalan sekaholdingyhtiö ja jonka tytäryritykset ovat yksinomaan tai pääasiallisesti luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä tai rahoituslaitoksia, jolloin vähintään yhden näistä tytäryrityksistä on oltava luottolaitos tai sijoituspalveluyritys.

- 61 Toisaalta asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 21 alakohdasta, luettuna yhdessä direktiivin 2002/87 2 artiklan 15 alakohdan kanssa, ilmenee, että kyseisessä asetuksessa tarkoitettuna rahoitusalan sekaholdingyhtiönä on pidettävä emoyritystä, joka ei ole luottolaitos, vakuutusyritys tai sijoituspalveluyritys ja joka yhdessä tytäryhtiöidensä, joista vähintään yksi on luottolaitos, vakuutusyritys tai sijoituspalveluyritys, ja muiden yritysten kanssa muodostaa finanssiryhmittymän.
- 62 On siis ilmeistä, että rahoitusalan holdingyhtiöt ja rahoitusalan sekaholdingyhtiöt ovat tarkasti määriteltyjä yhtiötyyppejä, joille on ominaista sekä se, että niiden pääasiallisena toimintana on omistussuhteiden hankinta, että se, että niillä on erityisiä siteitä luottolaitokseen, vakuutusyrittäjäkseen tai sijoituspalveluyrittäjäkseen.
- 63 Tästä seuraa, että rahoitusalan holdingyhtiöiden ja rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden nimenomaisesta maininnasta asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa ei olisi mitään hyötyä, jos kyseinen säännös olisi ymmärrettävä niin, että kyseisessä asetuksessa tarkoitettuun rahoituslaitoksen käsitteeseen kuuluvat systemaattisesti kaikki yhtiöt, joiden pääasiallisena toimintana on omistussuhteiden hankinta, pelkästään siitä syystä, että mainittu säännös koskee tällaista pääasiallista toimintaa harjoittavia yrityksiä.
- 64 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa, asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan itse sanamuodosta ilmenee kuitenkin, ettei kyseisessä säännöksessä oleva luettelo rahoituslaitoksista ole tyhjentävä. Näin ollen tässä säännöksessä olevasta rahoitusalan holdingyhtiöiden ja rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden maininnasta ei voida päätellä, että se, että tietyt erityiset siteet luottolaitokseen, vakuutusyrittäjäkseen tai sijoituspalveluyrittäjäkseen puuttuvat, estäisi välttämättä luokittelun kyseisessä asetuksessa tarkoitetuksi ”rahoituslaitokseksi”.
- 65 Toiseksi direktiivin 2013/36 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohdan ja asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan asiayhteys osoittaa, että unionin lainsäätäjän on määritellyt rahoituslaitoksiin sovellettavan järjestelmän tukeutumalla siihen, että niiden ja tiettyjen rahoitusalan toimintojen harjoittamisen välillä on yhteys.
- 66 Aluksi on todettava, että direktiivissä 2013/36 määritellyn rahoituslaitoksiin sovellettavan järjestelmän tärkein osatekijä on rahoituslaitoksille annettu mahdollisuus harjoittaa sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden nojalla rahoitusalan toimintaa toisessa jäsenvaltiossa.
- 67 Kyseisen direktiivin 34 artiklassa, jonka otsikko on ”Rahoituslaitokset” ja joka on mainitun direktiivin ainoa artikla, joka koskee ainoastaan rahoituslaitoksia, sallitaan nimittäin tietyin edellytyksin tällaisten laitosten harjoittaa mainitun direktiivin liitteessä I lueteltuja toimia toisessa jäsenvaltiossa. Tässä artiklassa konkretisoidaan siten saman direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappaleessa mainittu periaate, jonka mukaan vastavuoroinen tunnustaminen on tietyin edellytyksin ulotettava koskemaan tiettyjä rahoitustoimia, kun niitä harjoittavat rahoituslaitokset, jotka ovat luottolaitosten tytäryrittäjiä.
- 68 Näin ollen sillä, että yritys luokitellaan direktiivissä 2013/36 tarkoitetuksi ”rahoituslaitokseksi”, ei ole merkitystä direktiivin 34 artiklan soveltamisen kannalta, jos kyseinen yritys ei aio harjoittaa rahoitusalan toimintoja.

- 69 Seuraavaksi on todettava, että asetuksessa N:o 575/2013 säädetään siinä säädettyjen vakavaraisuusvaatimusten soveltamiseksi useista seurauksista sille, että tietty yritys luokitellaan ”rahoituslaitokseksi”.
- 70 Tarkemmin sanottuna mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten, joiden edellytetään noudattavan saman asetuksen vaatimuksia konsolidoidun asemansa perusteella, on lähtökohtaisesti konsolidoitava kokonaan muun muassa kaikki rahoituslaitokset, jotka ovat niiden tytäryrityksiä tai tarvittaessa saman emoyrityksenä toimivan rahoitusalan holdingyhtiön tai emoyrityksenä toimivan rahoitusalan sekaholdingyhtiön tytäryrityksiä.
- 71 Kyseisessä säännöksessä ei sitä vastoin velvoiteta toteuttamaan vakavaraisuusvalvonnan mukaista konsolidointia, joka kattaa kaikki laitosten ja sijoituspalveluyritysten tytäryritykset.
- 72 Lisäksi asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 27 alakohdasta ilmenee, että rahoituslaitokset ovat muun muassa luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja vakuutusyritysten tavoin ”finanssialan yhteisöjä”.
- 73 Kyseisen asetuksen 36 artiklan 1 kohdan g–i alakohdasta, 56 artiklan c ja d alakohdasta sekä 66 artiklan b–d alakohdasta ilmenee, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten finanssialan yhteisöihin tekemiin sijoituksiin sovelletaan erityistä järjestelmää, joka käsittää etenkin tietyt vähennykset laskettaessa kyseisten laitosten ja yritysten omia varoja.
- 74 Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten finanssialan ulkopuolisia huomattavia omistususuuksia säännellään sitä vastoin eri säännöillä, joista säädetään muun muassa mainitun asetuksen 36 artiklan 1 kohdan k alakohdassa sekä 89 ja 90 artiklassa ja jotka voivat etenkin merkitä näiden omistususuuksien riskipainotusta omien varojen vaatimusten laskemiseksi tai kieltoa pitää tällaisia omistususuuksia silloin, kun ne ylittävät tietyn prosenttiosuuden kyseisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen omista varoista.
- 75 Edellä esitetystä seuraa, että asetuksessa N:o 575/2013 määritetään luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidointia ja vakavaraisuusvaatimuksia koskevat säännöt, joiden voidaan – siltä osin kuin ne koskevat erityisesti omistususuuksia rahoituslaitoksissa tai muissa finanssialan yhteisöissä ja poikkeavat finanssialan ulkopuolisiin omistususuuksiin sovellettavista säännöistä – katsoa perustuvan kyseisen alan toiminnan erityisluonteen huomioon ottamiseen.
- 76 Tällainen logiikka asetettaisiin kyseenalaiseksi, jos finanssialan yhteisöistä omistettuja osuuksia koskevia erityisiä sääntöjä sovellettaisiin luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen finanssialan ulkopuoliseen omistususuuteen yksinomaan siksi, että viimeksi mainittua omistususuutta hallinnoidaan kyseisen laitoksen tai yrityksen sellaisen tytäryhtiön välityksellä, jonka toimintana on omistususuuksien hankinta.
- 77 Lopuksi direktiivin 2013/36 5 artiklassa säädetään paitsi luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä myös rahoituslaitoksia valvovien toimivaltaisten viranomaisten toimintojen koordinoinnista, ja sillä luodaan näin yhteys rahoitusalan vakavaraisuusvalvonnan ja rahoituslaitosten valvonnan välille.

- 78 Samoin kyseisen direktiivin 117 artiklan 1 kohdassa ja 118 artiklassa säädetään rahoituslaitoksiin sovellettavista jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteistyövelvoitteista ilman, että tämä järjestelmä ulotetaan koskemaan yhteisöjä, jotka eivät toimi finanssialalla ja joista luottolaitos tai sijoituspalveluyritys omistaa osuuden.
- 79 Kolmanneksi direktiivin 2013/36 1 artiklasta ja asetuksen N:o 575/2013 1 artiklasta ilmenee, että näiden säädösten tarkoituksena on vahvistaa luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin sovellettavat säännöt, jotka koskevat oikeutta toiminnan harjoittamiseen, valvontaa ja erinäisiä muita vaatimuksia. Kyseisen direktiivin johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ja kyseisen asetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleesta ilmenee myös, että kyseisten säädösten tavoitteena on muun muassa edistää sisämarkkinoiden toteuttamista luottolaitosten alalla.
- 80 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että yritystä, jonka pääasiallinen toiminta ei liity rahoitusalaan, koska se ei harjoita suoraan eikä omistussuhteidensa välityksellä yhtä tai useampaa direktiivin 2013/36 liitteessä I lueteltua toimintaa, ei voida pitää direktiivissä 2013/36 eikä asetuksessa N:o 575/2013 tarkoitettuna rahoituslaitoksena.
- 81 Esitettyihin kysymyksiin on näin ollen vastattava, että direktiivin 2013/36 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohtaa ja asetuksen N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohtaa on tulkittava siten, että yritys, jonka toimintana on omistussuhteiden hankinta yhtiöistä, jotka eivät toimi rahoitusalaan, ei kuulu kyseisessä direktiivissä eikä kyseisessä asetuksessa tarkoitettun rahoituslaitoksen käsitteen alaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 82 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisten tuomioistuinten asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU 3 artiklan 1 kohdan 22 alakohtaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohtaa

on tulkittava siten, että

yritys, jonka toimintana on omistussuhteiden hankinta yhtiöistä, jotka eivät toimi rahoitusalaan, ei kuulu kyseisessä direktiivissä eikä kyseisessä asetuksessa tarkoitettun rahoituslaitoksen käsitteen alaan.

Allekirjoitukset